مروری بر کتاب‌هایی با محوریت شخصیت حضرت فاطمه علیهاالسلام

در جست‌وجوی حقیقت گمشده

یونس فردوس
روزنامه‌نگار

نمی‌دانم اسم این گزارش را می‌توان کتاب‌شناسی گذاشت یا خیر، اما نه نگارنده چنین ادعایی دارد و نه این گزارش فرصت دارد به آثار منتشر شده با محوریت صدیقه طاهره(س) به طور مفصل بپردازد. با این وجود، در این گزارش برخی آثاری را که شخصیت حضرت فاطمه(س) در آنها محوریت دارد و از زبان ساده‌تری نیز در برابر کتب دیگر برخوردار است معرفی کرده‌ایم. در غیر این صورت کتاب گرانسنگ «دانشنامه فاطمی» که جمعی از پژوهشگران و محققان در تدوین و تالیف آن نقش داشته‌اند اثری جامع است که می‌تواند برای اهل تحقیق به عنوان مرجعی مهم مورد استفاده قرار گیرد. آثاری که نویسندگان گوناگون در تدوین و تالیف آنها نقش داشته و در واقع زمینه عرض ارادت به آستان حضرت زهرا(س) را برای خود فراهم کرده‌اند. آثاری که زبان ساده و بی‌تکلف مهم‌ترین ویژگی آنهاست و خواننده در روبه‌رو شدن با آنها احساس یك اثر سنگین ویژه مخاطب خاص نمی‌کند.

زندگانی فاطمه زهرا(س)

«علی از زبان علی» عنوان اثر مشهوری از مرحوم سید جعفر شهیدی است. کتابی که در آن خواننده روایتی از روزگار امیرالمومنین(ع) را از زبان حضرت علی(ع) می‌خواند. کتاب «زندگانی فاطمه زهرا(س)» نیز یکی دیگر از کتاب‌هایی است که از مرحوم شهیدی به‌جا مانده و در آن خواننده با شخصیت صدیقه کبری(س) آشنا می‌شود. نویسنده در این کتاب با قلمی مستدل و به دور از تعصب به بررسی زوایای گوناگون زندگانی آن حضرت پرداخته است. از ویژگی‌های روایت تاریخی مرحوم شهیدی، پرهیز از مجادله‌های تاریخی و داشتن دغدغه کشف حقیقت بر پایه مستندات تاریخی است که به قلم او اعتبار می‌بخشد.

فدك در تاریخ

«فدك در تاریخ» یکی از آثار مهم و ارزشمند شهید آیت‌ا... محمدباقر صدر درباره تاریخچه فدك است و مؤلف در این کتاب، سرگذشت فاطمه زهرا(س) پس از درگذشت پیامبر اسلام(ص) و گوشه‌هایی از سخنان ایشان را مطرح و نیز تاریخچه جغرافیایی و سیاسی فدك و ارزش مادی و معنوی این سرزمین را بیان کرده است. این اثر به تحلیل رویدادها و روایات جریان فدك با نوشتاری منصفانه می‌پردازد و صحنه قیام، معنای حقیقی و رمزی فدك، گوشه‌هایی از کلام فاطمه الزهرا(س) و ارزیابی نهایی ماجرا از جمله عناوینی است که در این کتاب خواننده با آن روبه‌رو می‌شود.

فاطمه فاطمه است

خاطره سخنرانی‌های سال‌های پیش از انقلاب مرحوم دکتر علی شریعتی از ذهن کسانی که آن روزها را درك کرده‌اند پاك نمی‌شود؛ سخنرانی‌هایی که رژیم طاغوت را نگران می‌کرد. کتاب «فاطمه فاطمه است» متن یکی از این سخنرانی‌هاست. کتابی که تاکنون بارها تجدید چاپ شده و البته نسخه پی‌دی‌اف آن به صورت آنلاین موجود است. کتابی که در آن علاوه بر نثر خاص مرحوم شریعتی، خواننده تصویری مترقی و ایده‌آل از زن مطلوب اسلام را به تماشا می‌نشیند. شریعتی در این اثر می‌کوشد دارد زن پیشرو و انقلابی را روایت کند و تصویری که طیفی از زنان مبارز سال‌های انقلاب در جست‌وجوی آن بودند را به آنها نشان دهد.

مادر آفتاب

«مادر آفتاب» عنوان یك جلد از مجموعه «چهارده خورشید و یك آفتاب» است. هر جلد از این مجموعه، دارای یکصد داستانك است که داستان‌هایی از زمانِ ولادت، امامت و شهادت هرکدام از معصومین را بیان می‌کند. هر کدام از این مجلدات به نامی، نامگذاری شده که هریک صفتی بر «آفتابِ» وجود آن معصوم است.

سرعت مطالعه این کتاب بسیار بالا است زیرا داستان‌ها کوتاه است و نثری روان دارد. روایت‌هایی که تصویری شفاف از صدیقه کبری(س) را به خواننده نشان می‌دهد. روایت‌هایی که احتمالا مخاطب با آنها روبه‌رو نبوده و به گوش او نرسیده است. کتاب‌های این مجموعه بیشتر به کسانی توصیه می‌شود که می‌خواهند از اهل بیت پیامبر(ص)، بیش از مشخصات کلی و عمومی بدانند.

خاطر نازك گل

احتمالا اگر در کتابفروشی با این کتاب روبه‌رو شوید باورتان نمی‌شود که با کتاب سال حوزه علمیه در سال ۸۰ روبه‌رو هستید. «خاطر نازك گل» اثر حسین سیدی ساروی توانسته توجه کارشناسان دینی در حوزه علمیه را به خود جلب کند، اما این به معنای آن نیست که این کتاب برای مخاطب عام مناسب نیست بلکه این اثر برای مخاطب عام نوشته شده و قرار است به پرسش‌های او درباره شخصیت حضرت فاطمه(س) پاسخ دهد. مخاطب در این کتاب مسائل مختلف زندگی از دیدگاه اهل بیت(ع) را می‌خواند و هدف این کتاب پاسخ به این سؤال است که در روزگار امروز و برای انسان قرن بیست و یکم چگونه اهل بیت(ع) می‌توانند الگو باشند و چگونه آنها می‌توانند گرهی از زندگی مردم باز کنند. این کتاب برای عموم مخاطبان به‌ویژه نوجوانان و جوانان تالیف شده و سیره کاربردی حضرت فاطمه(س) را بیان کرده است. مولف برای تالیف و تدوین این کتاب ۲۷۶ صفحه‌ای به بیش از ۵۰۰ منبع و مرجع تحقیقی رجوع کرده و از ۲۲۹ عنوان از آنها برای تالیف این کتاب سود جسته است.

در این گزارش برخی آثاری را که شخصیت حضرت فاطمه(س) در آنها محوریت دارد و از زبان ساده‌تری نیز در برابر کتب دیگر برخوردار است معرفی کرده‌ایم

صحیفه فاطمیه

پرفروش بودن یکی از معیارهایی است که برای انتخاب یك اثر می‌تواند مورد توجه قرار بگیرد. رسانه‌های جهان و بنگاه‌های نشر نیز روی پرفروش بودن یك اثر در یك بازه زمانی یا طول دوره زمانی انتشار آن مانور بسیار می‌دهند تا بتوانند توجه مخاطبان بیشتری را به سمت خود جلب کنند. «صحیفه فاطمیه» یکی از آن آثاری است که در ارتباط با حضرت زهرا(س) با رویکرد ادعیه می‌تواند به عنوان پرفروش معرفی شود. اثری که از زمان انتشار تاکنون پیوسته تجدید چاپ شده و مخاطبان به آن واکنش مثبت نشان داده‌اند. اثری که به همت احمدرضا اخوت و شهربانو کندی گردآوری شده است. ادبیات ویژه، کم حجم بودن در عین جامعیت و گره گشا بودن از ویژگی‌های ممتاز ادعیه این وجود نورانی است.